

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ GUY DE MAUPASSANT

Ο ΘΕΙΟΣ ΜΟΥ ΙΟΥΛΙΟΣ...

Καθώς περιαιτούσαμε ένας φτωχός γέρος, με άσπρα γένητα, μιάς πλησίαισε και μιάς ζήτησε έλεημοσύνη. Άμέσως ο άντροσφός μου Ίωση Νταβράνς έβγαλε δυό τάλιηρα από την τσέπη του και τού τ' έδωσε. Αυτό με ξάρνιασε και ο φίλος μου, βλέποντας την έκληξι μου, μου είπε:

—Ο Ίωάννης αυτός μου δήμισε μιά ιστορία, την όποια θα σού διηγηθώ και της όποιας η ανάμνησις με καταδιώκει άδιάκοπα. Άκου τον: Ή οικογένειά μου, που καταγόταν από τη Χάβη, δεν ή των πλούσια... Μόλις τ' έβγαζε πέρα... Ο πατέρας μου δούλευε πολύ, γράιζε άργά από τ' γραφείο του και δεν κέρδιζε και σπουδαία πράγματα. Και τ' σπουδαίο ήταν ότι είχε να παντρούη δυό κορίτσια, τις αδελφές μου.

Ή μητέρα μου, που υπέφερε πολύ από τη φτώχεια μας, εύρισκε πάντα μικρά λόγια για να λήη στον πατέρα μου, τον όποιο θεωρούσε ως έπαίτιο της κατωστάσεως αυτής. Κάθε φορά που του μιλούσε έτσι, ο φτωχός μου πατέρας έκανε μιά κίνησι, ή όποια μ' έθλιβε βαθύτατα. Έφαινε τ' ό χειρ του στο μιστόν του σάν να ήθελε να σιωπήσει έναν ίδιώτα που δεν υπήρχε, και δεν της άπαντούσε. Ένωπιθα, άν και μικρός, όλόκληρο τον πόνο του.

Έκαναμε οίκονομιες σ'ά πάντα. Ποτέ δεν εκλούσαμε κανένα στο τραπέζι μας, άγοράζαμε τα τρόφιμά μας μ' έκπτωση και ή αδελφές μου έρωθαν τα φορέματά τους μόνες τους. Ή συνθησμένη μας τροφή ήταν μιά σούπα και λίγο βοδινο. Φαινετα πως ή τροφή αυτή είχε ήμενιη και δυναμιστική, μιά έγω θα προτιμούσα τίποτε άλλο...

Ή μητέρα μου μου έκανε τρομερές σκηές, όσας έχανα κανένα κομμά ή ξέσκια τ'ό παντελονι μου.

Κάθε Κυριακή όσοόο πηγαίναμε και κάναμε τον περιπάτο μας στην προκυμαία μ' επίσημη τουαλέττα. Ο πατέρας μου με τη ρεντιχότα

του, τ'ό ψηλό του καπέλλο, τ'ά γάντια του, έδινε τ'ό μπράτσο του στη μητέρα μου, που ήταν ντυμένη σάν καρδιά σηματοστόλιστο. Ή αδελφές μου βάδιζαν μπροστά κοιτώντας ή μιά την άλλη από τ'ό χέρι. Είτανε πειά της παντοφλές μ' έκαναν την επίδειξι τους στην πόλι. Έγώ στεκόμουν άπιστρά στη μητέρα μου...

Θιμάμια άκόμα τ'ό κομπόδες ύφους τ'όν φτωχών μου γονέων σ' αυτούς τους κριακάτικους περιπάτους, την άσθητότητα τ'όν χωρικτηριστιών τους, την έπισιμότητα με την όποια προχωρούσαν...

Και γάθε Κυριακή, βλέποντας να μπαίνουν μέσα στο λιμάνι καρδιά που γνόιζαν από χόσες άγνωστες και μακρινές, ο πατέρας έλεγε πάντοτε άπαράλλατα τ'ά ίδια λόγια:

—Άχ, να ήταν ο Ίούλιος σε κανένα απ' αυτά!... Τι έκκληξις...

Ο θεός μου ο Ίούλιος, ο αδελφός τ'ό πατέρα μου, ήταν τότε ή μόνη έλπίδα της οικογενειάς μου, αφού προηγουμένως υπήρχε ο τούμος της. Άκουγα να μιλούν γ' αυτόν από πολύ μικρός και ήξερα όλες τις λεπτομέρειες της ζωής του ως την ήμερα της αναχωρήσεως του για την Άμερική.

Είχε φερθή πολύ άσχημα στους γονείς μου, δηλαδή τούς είχε φάει καμψοα χόματα, πράγμα που είνε για τούς φτωχούς τ'ό μεγαλύτερο τ'όν έγκλημάτων. Είχε φάει όχι μόνο τ'ό μεριδί του από την κληρονομιά τ'ό πατέρα του, αλλά είχε βάλει χέρι και στο μεριδί τ'ό πατέρα μου. Έπειτα έφυγε για την Άμερική, όπου άρχισε να ήμπορεύεται, μ' έγω δεν ήξερα τί. Λίγο καρό μετά την εγκατάστασι τον εκεί έγραψε στον πατέρα μου ένα γράμμα, διά τ'ό όποίου τον πληροφορούσε ότι κέρδιζε λίγα χόματα μ' ότι ήλπιζε γρήγορα να τον άποζημιώσει για τ'ό κακό που τού είχε κάνει. Αυτό τ'ό γράμμα προσένησε στην οικογένειά μου μεγάλη σιγνήσι. Ο Ίούλιος, ο όποιος, όσος έλεγαν προηγουμένως, ήταν ένα χαμένο κομμά, έγινε άξιαρα άνθρωπος τίμος, με καρδιά, ήθι-

